

Reisebrev fra en balsaflåte

”Jeg er en av nordmenn som har fløtet balsatømmer. En fantastisk reise i tid og rom”.

Torgeir Sæverud Higrav

I Vincés lagde vi to balsaflåter av 12 stokker, hver av dem surret med tre tykke bambusstokker på tvers av stokkene og 200 meter tau. Etter å ha forsikret oss om at flåtene kunne tåle både kollisjon med sandbanker og tauing, løsnet vi knutene som bandt oss til land. I siste liten kommer ordføreren for å overrekke oss et kommuneflagg og 40 dollar fra befolkningen i Vincés. En i delegasjonen holder en høytidelig tale, bare for å gli på de glatte stokkene og plumpe i elva, til publikums store forlystelse. Så kunne vi endelig gjøre det vi har lovet i to år.



Etter flere voldsomme regnskylt de siste dagene og nettene er elva stor nok til å fløte oss hele tre kilometer i timen. Følelsen av å legge bak seg støyen fra byen er fantastisk, særlig når farkosten din er stillegående balsastokker som ingen nordmann har opplevd å fløte før deg, ikke siden 1947. Jeg husker beskrivelsene fra boka til Thor Heyerdahl, og suger til meg inntrykkene en gang til, fra virkeligheten.

Fra flåtene ser vi hvordan folk levde i Ecuador for flere hundre år siden. Bare bølgeblikket på takene minner oss om nåtiden. De første timene om morgenen er folk ute i kanoene sine for å dra garn de har satt ut kvelden før. Mennene sanker mango, platano eller banan fra trærne, og bærer den ferdige frokosten hjem. Kvinnene og barna som har skoleferie venter samlet rundt et bål. Noen av husene er tilknyttet bananplantasjene som strekker seg milevis sørover fra Vincés. Arbeiderne kutter klasene med kniver på kosteskaft, og bærer dem krokryggete til små traktorveier som utgjør plantasjens ferdselsårer. Ecuador er en stor bananeksportør. Verdenspressen har fått øynene opp for arbeidsforholdene på plantasjene og de uheldige klimatiske virkninger av omfattende insektsprøyting og monokultur. Synkende priser og krav om høyere lønninger enn 3 kroner timen har fått mange plantasjeeierne til å legge om driften, noe som er synlig langs bredden i form av nye plantefelt med afrikanske oljepalmer.



Midt på dagen er det brennende varmt. Heldigvis er ikke vannet så synlig forurenset at vi avstår fra et bad. En hel time henger jeg etter en av de lengste balsastokkene, og lar kroppen kjøle seg langsomt ned. Alle våre fløtevenner kaster seg i vannet. Velasco og Pizarro fra sjøforsvaret ble utkommandert av sjefen for å følge oss på fløtingen, sammen med veteranen Julio som også er vår faste sjåfør i Ecuador. Det tok dem bare noen timer å bli



kvitt sin stramme givakt-holdning og den tunge militærutrustningen. De er faktisk de ivrigste sangerne i det nystartede koret ombord. Publikum er folk på land som vinker og synger med i Tangaroa-sangen, en sang som er lagd av skolebarn på Bestum skole i Oslo, men som på flåten har fått en alternativ tekst: ”Tangaroa flyter av sted, flyter av sted, ned elva, ned elva fra Quevedo i Ecuador!”.

Mannskapet på de to flåtene består for øvrig av to ganske uforberedte som meldte seg frivillig til å være med fra Vincas (dama jeg ikke husker navnet på har ikke regnklær eller myggmiddel i bagasjen, men en fin paraply) pluss fire solid utrustede karer fra Siviltforsvaret i samme by som også stiller med båt til fotograf Anders. Med båten drar vi på handletur til landsbyer langs ruta, og fyller flåten med drikkevann, nyplukket frukt og en kald øl til hver. Båten er også ment til å dra oss av en sandbanke hvis vi blir sittende fast. Sistnevnte fare ser vi lite til, ettersom elva nå er på sitt høyeste på flere år. På noen dager har nivået steget flere meter, det er ikke mange dagene siden en flytur over området avslørte store partier med grunner sør for Quevedo, noe som tvang oss til å starte ferden lenger sør.



”Alle mann på venstre side!” roper Velasco, og utstyrt med 6 meter lange bambusstenger skyver vi av all kraft for å unngå å kolliderer med en flytebrygge noen har bygget i en høyresving. Flåten er overraskende lett å manøvrere. Etter to tak på en side hender det ofte vi må ta et bremsetak på den andre siden fordi flåten bare fortsetter sin rotasjon. Elva bukker seg i 90 graders svinger som gjør fløtingen til en lengre tur enn om vi hadde ruslet langs veien. Derfor belager vi oss på flere overnattingen langs ruta, ettersom det ikke er trygt å fløte stokkene om natta. Trusselen er ikke pirater, men lave høyspentledninger som sneier hodene våre når vi bøyer oss for dem. Om kvelden er de vanskelige å få øye på, og dessuten, vi har alt annet enn dårlig tid. For hver dag i elva trekker stokkene noen titalls liter ferskvann, noe som forbereder dem på angrepet fra perlemorsmark som vi risikerer om litt under tre måneder, når flåten sjøsettes i Callao.

Akkurat nå nyter jeg øyeblikket. Stokkene flyter og bringer meg forbi grener med mango som stikker ut fra bredden, fugler jeg aldri har sett, selgere som tilbyr fersk fisk fra kanoene sine, barn som vinker fra sivhus og bruer vi passerer. Et viktig forskningsprosjekt er tre dager foran tidsskjemaet. En guttedrøm har gått i oppfyllelse!